

تهیه کننده: مهندس کسگین خواهشی – کارشناس ارشد مهندسی زلزله
 پست الکترونیکی: UT_Engineer@Yahoo.com

این متن در سایت www.Vojoudi.com برای استفاده عمومی عرضه میگردد.

تئوری TMD برای سیستم SDOF (یک درجه آزادی):

در آنچه که در ادامه خواهد آمد، حالت های مختلف از حالت نبود میرایی تا میرایی کامل تحلیل می شوند و مراحل طراحی ارائه می شود.

سازه بدون میرایی – TMD بدون میرایی

شکل (۴-۱۳) یک سیستم SDOF را نشان می دهد که دارای جرم m و سختی K می باشد که نسبت به هر دوی نیروی خارجی و حرکت زمین طرح شده است. یک TMD با جرم m_d و سختی K_d به جرم اولیه متصل می شود. مقادیر مختلف تغییر مکان عبارتند از:

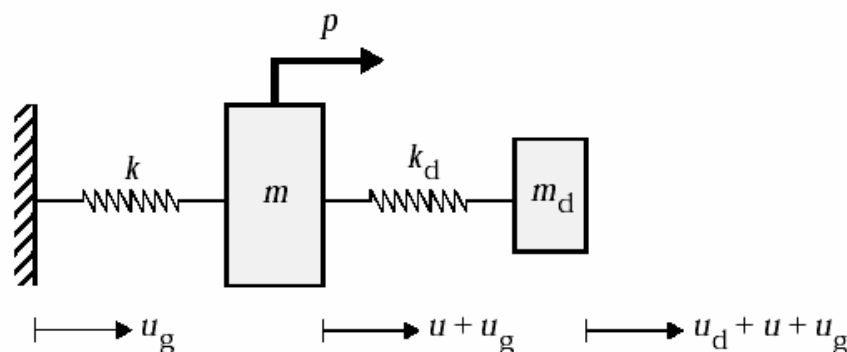
U_g ، حرکت مطلق زمین u ، حرکت نسبی بین جرم اولیه و زمین و u_d تغییر مکانی نسبی بین میراگر و جرم اولیه با این علائم معرفی شده معادلات حاکم، فرم های زیرین را به خود می گیرند:

$$m_d[\ddot{u}_d + \ddot{u}] + k_d u_d = -m_d a_g \quad (4.37)$$

$$m\ddot{u} + ku - k_d u_d = -ma_g + p \quad (4.38)$$

که a_g شتاب مطلق زمین و P بار اعمال شده به جرم اولیه است .

شکل ۴-۱۳ – سیستم SDOF همراه با TMD

تحریک به عنوان بار تناوبی با فرکانس Ω در نظر گرفته می‌شود.

$$a_g = \hat{a}_g \sin \Omega t \quad (4.39)$$

$$p = \hat{p} \sin \Omega t \quad (4.40)$$

و پاسخ به صورت زیر بیان می‌شود:

$$u = \hat{u} \sin \Omega t \quad (4.41)$$

$$u_d = \hat{u}_d \sin \Omega t \quad (4.42)$$

و با جایگزاری این مقادیر معادلات تعادل به صورت زیر تبدیل می‌شوند:

$$[-m_d \Omega^2 + k_d] \hat{u}_d - m_d \Omega^2 \hat{u} = -m_d \hat{a}_g \quad (4.43)$$

$$-k_d \hat{u}_d + [-m \Omega^2 + k] \hat{u} = -m \hat{a}_g + \hat{p} \quad (4.44)$$

حل معادلات $\hat{u}_d, \hat{u}$ را نتیجه می‌دهد:

$$\hat{u} = \frac{\hat{p}}{k} \left(\frac{1 - \rho_d^2}{D_1} \right) - \frac{m \hat{a}_g}{k} \left(\frac{1 + \bar{m} - \rho_d^2}{D_1} \right) \quad (4.45)$$

$$\hat{u}_d = \frac{\hat{p}}{k_d} \left(\frac{\bar{m} \rho^2}{D_1} \right) - \frac{m \hat{a}_g}{k_d} \left(\frac{\bar{m}}{D_1} \right) \quad (4.46)$$

که در آن:

$$D_1 = [1 - \rho^2][1 - \rho_d^2] - \bar{m} \rho^2 \quad (4.47)$$

و ρ ها (ρ و ρ_d) نسبت های بی بعد فرکانس هستند.

$$\rho = \frac{\Omega}{\omega} = \frac{\Omega}{\sqrt{k/m}} \quad (4.48)$$

$$\rho_d = \frac{\Omega}{\omega_d} = \frac{\Omega}{\sqrt{k_d/m_d}} \quad (4.49)$$

با انتخاب نسبت جرمی و نسبت فرکانس میراگر که رابطه زیر در آن برقرار باشد:

$$1 - \rho_d^2 + \bar{m} = 0 \quad (4.50)$$

حل معادله را به صورت زیر کاهش می‌دهد.

$$\hat{u} = \frac{\hat{p}}{k} \quad (4.51)$$

$$\hat{u}_d = -\frac{\hat{p}}{k_d} \rho^2 + \frac{m \hat{a}_g}{k_d} \quad (4.52)$$

این انتخاب، جرم اولیه را از حرکت زمین جدا می‌کند و پاسخ مربوط به بار خارجی را به مقدار شبه استاتیکی $\frac{\hat{p}}{k}$ کاهش می‌دهد. دامنه معمول برای $\bar{m}$ ، ۰/۰۱ تا ۰/۱ می‌باشد.

پس فرکانس میراگر بهینه خیلی به فرکانس اعمالی نزدیک است. رابطه دقیق از معادله (۴-۵۰) نتیجه می‌شود.

$$\omega_d|_{\text{opt}} = \frac{\Omega}{\sqrt{1 + \bar{m}}} \quad (4.53)$$

می‌توان سختی میراگر را با این رابطه تعیین نمود:

$$k_d|_{\text{opt}} = \left[\omega_d|_{\text{opt}} \right]^2 m_d = \frac{\Omega^2 m \bar{m}}{1 + \bar{m}} \quad (4.54)$$

سرانجام با جایگزینی K_d ، معادله (۴-۵۲) شکل زیرین را به خود می‌گیرد:

$$\hat{u}_d = \frac{1 + \bar{m}}{\bar{m}} \left(\left| \frac{\hat{p}}{k} \right| + \left| \frac{\hat{a}_g}{\Omega^2} \right| \right) \quad (4.55)$$

می توان مقدار تغییر مکان نسبی میراگر را مشخص نمود و $\bar{m}$ را با معادله (۴-۵۵) تعیین کرد. با معلوم بودن $\bar{m}$ و Ω سختی با استفاده از معادله (۴-۵۴) بدست می آید. باید توجه کرد که این سختی برای یک فرکانس اعمالی بخصوص به کار می رود. وقتی که خواص میراگر جرمی تعیین گردد، معادلات (۴-۴۵) و (۴-۴۶) برای تعیین نمودن پاسخ بار با فرکانس اعمالی مختلف می توانند مورد استفاده واقع شوند. جرم اولیه در این حالت تحت تحریک حرکت زمین جابجا خواهد شد.

سازه بدون میرایی - TMD با میرایی

پیچیدگی دیگری که وجود دارد میرایی میراگر جرمی است که در شکل (۴-۱۴) نشان داده شده است. معادلات حرکت در این مورد عبارتند از:

$$m_d \ddot{u}_d + c_d \dot{u}_d + k_d u_d + m_d \ddot{u} = -m_d a_g \quad (4.56)$$

$$m \ddot{u} + k u - c_d \dot{u}_d - k_d u_d = -m a_g + p \quad (4.57)$$

وجود ترم های میرایی در معاملات (۴-۵۶) و (۴-۵۷) بین تحریک تناوبی و پاسخ، اختلاف فاز ایجاد می کند. بهتر است که از ابتدا روی راه حلی کار شود که برحسب مقادیر پیچیده بیان می شود، می توان تحریک را به صورت زیر بیان نمود:

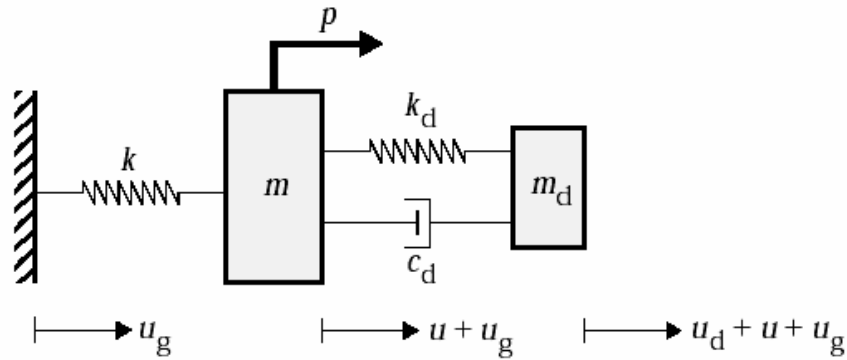
$$a_g = \hat{a}_g e^{i\Omega t} \quad (4.58)$$

$$p = \hat{p} e^{i\Omega t} \quad (4.59)$$

که در آن ها a_g و P مقادیر حقیقی هستند. پاسخ به صورت زیر منظور می گردد:

$$u = \bar{u} e^{i\Omega t} \quad (4.60)$$

$$u_d = \bar{u}_d e^{i\Omega t} \quad (4.61)$$

شکل ۴-۱۴ سیستم SDOF بدون میرایی همراه با سیستم TMD با میرایی است

که در آن دامنه های مربوط به پاسخ، $\bar{U}$ و $\bar{U}_d$ مقادیر پیچیده ای لحاظ می شوند. قسمت های حقیقی و موهومی $\bar{a}_g$ به ورودی کسینوسی و سینوسی مربوط می شود. در ادامه راه حل مربوط با قسمت حقیقی (برای کسینوس) یا موهومی (برای سینوسی) مربوط به U و U_d ارائه می گردد. با جایگذاری معادلات (۴-۶۰) و (۴-۶۱) در معادلات حاکم و حذف $e^{i\Omega t}$ از دو طرف معادلات به نتایج زیر می رسیم:

$$[-m_d\Omega^2 + ic_d\Omega + k_d]\bar{u}_d - m_d\Omega^2\bar{u} = -m_d\hat{a}_g \quad (4.62)$$

$$-[ic_d\Omega + k_d]\bar{u}_d + [-m\Omega^2 + k]\bar{u} = -m\hat{a}_g + \hat{p} \quad (4.63)$$

حل معادلات حاکم نتایج زیر را می دهد:

$$\bar{u} = \frac{\hat{p}}{kD_2}[f^2 - \rho^2 + i2\xi_d\rho f] - \frac{\hat{a}_g m}{kD_2}[(1 + \bar{m})f^2 - \rho^2 + i2\xi_d\rho f(1 + \bar{m})] \quad (4.64)$$

$$\bar{u}_d = \frac{\hat{p}\rho^2}{kD_2} - \frac{\hat{a}_g m}{kD_2} \quad (4.65)$$

که در آن

$$D_2 = [1 - \rho^2][f^2 - \rho^2] - \bar{m}\rho^2 f^2 + i2\xi_d \rho f [1 - \rho^2(1 + \bar{m})] \quad (4.66)$$

$$f = \frac{\omega_d}{\omega} \quad (4.67)$$

ρ به عنوان نسبت Ω به ω (معادله (۴-۴۸) را ببینید) تعریف می‌شود. با تبدیل این حلهای (پاسخهای u و u_d) پیچیده به شکل قطبی به نتایج زیر می‌رسیم:

$$\bar{u} = \frac{\hat{p}}{k} H_1 e^{i\delta_1} - \frac{\hat{a}_g m}{k} H_2 e^{i\delta_2} \quad (4.68)$$

$$\bar{u}_d = \frac{\hat{p}}{k} H_3 e^{-i\delta_3} - \frac{\hat{a}_g m}{k} H_4 e^{-i\delta_3} \quad (4.69)$$

که فاکتورهای H ، مقادیر بزرگنمایی پاسخهای شبه استاتیکی را تعریف می‌کنند و مقادیر δ زوایای فازی بین پاسخ و تحریک هستند. ترمهای مختلف H و δ زوایای فازی بین پاسخ و تحریک هستند. ترمهای مختلف H و δ در زیر لیست می‌شوند:

$$H_1 = \frac{\sqrt{[f^2 - \rho^2]^2 + [2\xi_d \rho f]^2}}{|D_2|} \quad (4.70)$$

$$H_2 = \frac{\sqrt{[(1 + \bar{m})f^2 - \rho^2]^2 + [2\xi_d \rho f(1 + \bar{m})]^2}}{|D_2|} \quad (4.71)$$

$$H_3 = \frac{\rho^2}{|D_2|} \quad (4.72)$$

$$H_4 = \frac{1}{|D_2|} \quad (4.73)$$

$$|D_2| = \sqrt{([1 - \rho^2][f^2 - \rho^2] - \bar{m}\rho^2 f^2)^2 + (2\xi_d \rho f [1 - \rho^2(1 + \bar{m})])^2} \quad (4.74)$$

$$\delta_1 = \alpha_1 - \delta_3 \quad (4.75)$$

$$\delta_2 = \alpha_2 - \delta_3 \quad (4.76)$$

$$\tan \delta_3 = \frac{2\xi_d \rho f [1 - \rho^2 (1 + \bar{m})]}{[1 - \rho^2][f^2 - \rho^2] - \bar{m} \rho^2 f^2} \quad (4.77)$$

$$\tan \alpha_1 = \frac{2\xi_d \rho f}{f^2 - \rho^2} \quad (4.78)$$

$$\tan \alpha_2 = \frac{2\xi_d \rho f (1 + \bar{m})}{(1 + \bar{m}) f^2 - \rho^2} \quad (4.79)$$

در بیشتر موارد کاربرد، نسبت جرمی، کمتر از حدود ۰/۰۵ است. پس ضرایب بزرگنمایی برای بارگذاری خارجی (H_1) و حرکت زمین (H_2) اساساً مساوی هستند. نتیجه گیری مشابهی برای اختلاف فاز مصداق دارد. در ادامه، راه حل مربوط به حرکت زمین بررسی شده و مقادیر بهینه خواص و مشخصات میرگرا در این شرایط بارگذاری بدست می‌آیند. رفتار کامل و دقیق مربوط به حالت بارگذاری خارجی در کارهای Den Hartog موجود است. (Den Hartog 1940)

شکل ۴-۱۵ تغییرات H_2 با فرکانس بارگذاری را برای مقادیر مشخص جرم میراگر ($\bar{m}$) و نسبت فرکانسی (f) و مقادیر مختلف نسبت میرایی میراگر (ξ_d) نشان می‌دهد. وقتی $\xi_d = 0$ دو مقدار بیشینه با دامنه‌های نامعین وجود دارند که در دو سمت $\rho = 1$ واقع شده‌اند. وقتی ξ_d افزایش می‌یابد، مقادیر بیشینه (پیک) به همدیگر می‌رسند و به یک پیک واحد در $\rho = 1$ میل می‌کنند. رفتار دامنه‌های ذکر شده نشان می‌دهد که یک مقدار بهینه ξ_d برای یک ساختار مشخص میراگر (m_d و k_d یا معادلاً $\bar{m}$ ، ρ) وجود دارد. مشاهده مهم دیگر این است که منحنی‌ها از دو نقطه عمومی می‌گذرند. (Q, P) از آنجاییکه این منحنی‌ها به مقادیر مختلف ξ_d مربوط هستند، محل P و Q می‌بایستی شما به $\bar{m}$ و ρ وابسته باشد. با توجه به این استدلال H_2, H_1 به ترتیب زیر نوشته می‌شوند:

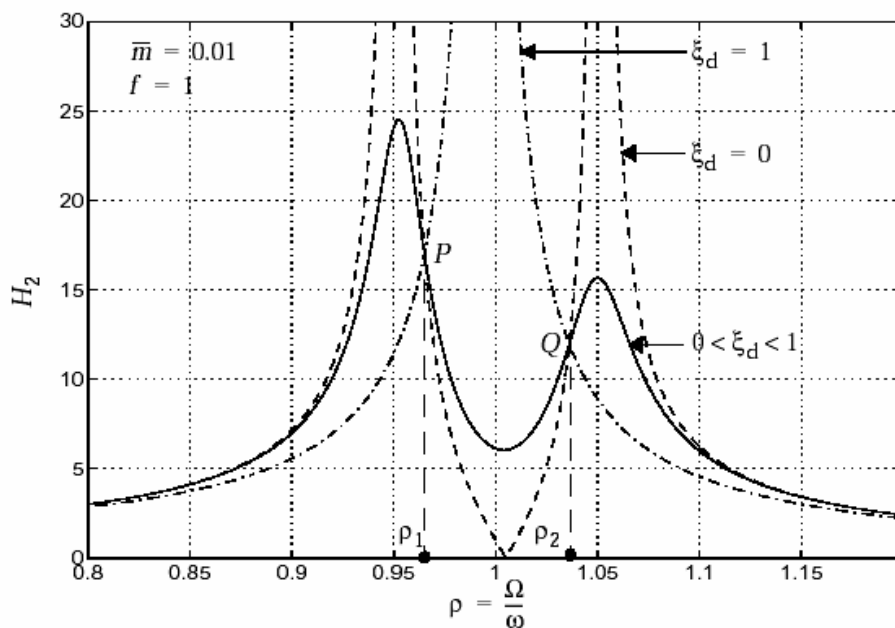
$$H_2 = \frac{\sqrt{a_1^2 + \xi_d^2 a_2^2}}{\sqrt{a_3^2 + \xi_d^2 a_4^2}} = \frac{a_2}{a_4} \frac{\sqrt{a_1^2/a_2^2 + \xi_d^2}}{\sqrt{a_3^2/a_4^2 + \xi_d^2}} \quad (4.80)$$

که ترم‌های a توابعی برحسب $\bar{m}$ ، ρ و f هستند. پس برای H_2 که مستقل از مقدار ξ_d باشد، شرایط زیر باید ارضا شود:

$$\left| \frac{a_1}{a_2} \right| = \left| \frac{a_3}{a_4} \right| \quad (4.81)$$

مقادیر مربوطه H_2 عبارتند از:

$$H_2|_{P,Q} = \left| \frac{a_2}{a_4} \right| \quad (4.82)$$

شکل ۴-۱۵ منحنی H_2 برحسب ρ

با جایگزاری ترم های a در معادله (۴-۸۱) معادله درجه دوم برحسب ρ^2 بدست می آید:

$$\rho^4 - \left[(1 + \bar{m})f^2 + \frac{1 + 0.5\bar{m}}{1 + \bar{m}} \right] \rho^2 + f^2 = 0 \quad (4.83)$$

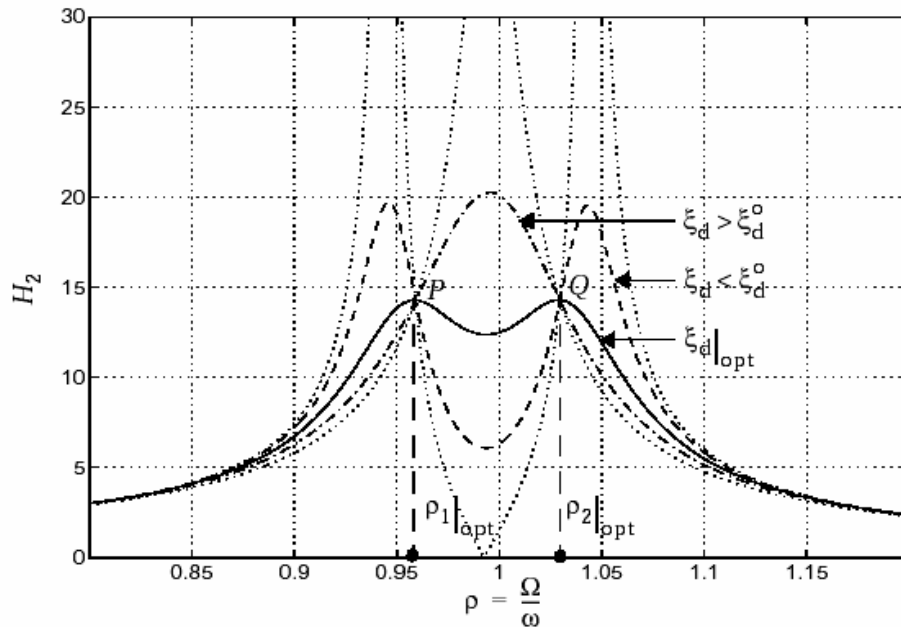
دو ریشه مثبت ρ_1 و ρ_2 نسبت های فرکانسی مربوط به نقاط P و Q هستند. به طور مشابه، معادله (۴-۸۲) به صورت زیر تبدیل می گردد:

$$H_2|_{P,Q} = \frac{1 + \bar{m}}{|1 - \rho_{1,2}^2(1 + \bar{m})|} \quad (4.84)$$

شکل (۴-۱۵) مقادیر مختلف H_2 در نقاط P و Q را نشان می‌دهد. برای رفتار بهینه، کمینه نمودن دامنه حداکثر مطلوب است. به عنوان گام اول، لازم است که مقادیر H_2 برای ρ_1 و ρ_2 مساوی باشند. این امر، توزیعی را بدست می‌دهد که حول $\rho^2 = \frac{1}{1+m}$ متقارن است که در شکل (۴-۱۶) نشان داده شده است.

پس، با افزایش نسبت میرایی ξ_d می‌توان دامنه‌های حداکثر را کاهش داد. البته تا وقتی که مقادیر حداکثر با نقاط P و Q منطبق باشند. این حالت، عملکرد بهینه سیستم TMD را نشان می‌دهد. افزایش بیشتر ξ_d باعث یکی کردن مقادیر پیک (بیشینه) می‌گردد و موجب می‌شود که دامنه‌ها از حد مقادیر بهینه، زیادتر شوند.

شکل ۴-۱۶ منحنی H_2 برحسب f_{opt}

مساوی بودن دامنه‌ها در نقاط P و Q معادل شرایط زیر در مورد ریشه‌ها است:

$$|1 - \rho_1^2(1 + \bar{m})| = |1 - \rho_2^2(1 + \bar{m})| \quad (4.85)$$

پس، با جایگذاری مقادیر ρ_1 ، ρ_2 و با استفاده از معادله (۴-۸۳) می‌توان رابطه بین فرکانس تنظیم بهینه و نسبت جرمی را بدست آورد.

$$f_{\text{opt}} = \frac{\sqrt{1 - 0.5\bar{m}}}{1 + \bar{m}} \quad (4.86)$$

$$\omega_d|_{\text{opt}} = f_{\text{opt}}\omega \quad (4.87)$$

ریشه‌های مربوط و ضرایب بزرگنمایی بهینه عبارتند از:

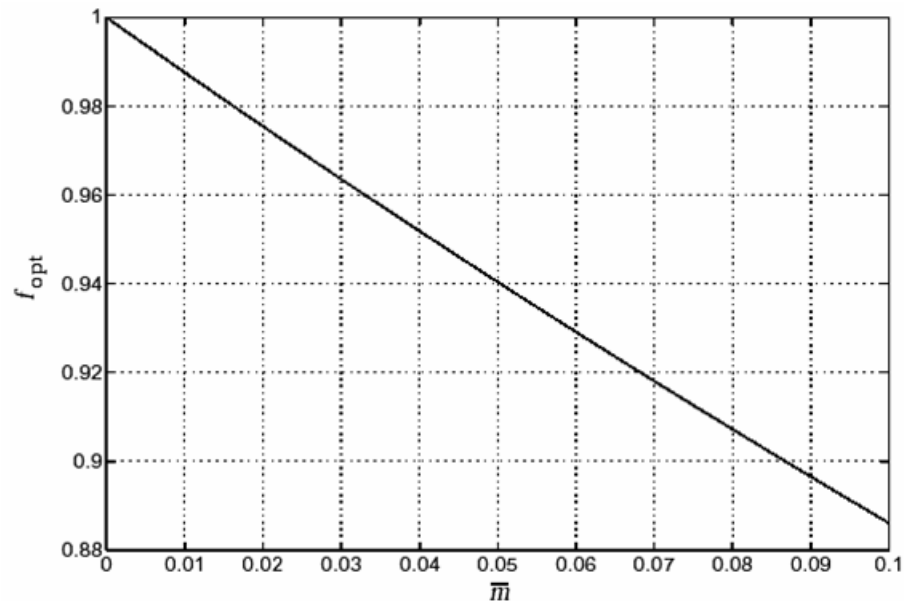
$$\rho_{1,2}|_{\text{opt}} = \sqrt{\frac{1 \pm \sqrt{0.5\bar{m}}}{1 + \bar{m}}} \quad (4.88)$$

$$H_2|_{\text{opt}} = \frac{1 + \bar{m}}{\sqrt{0.5\bar{m}}} \quad (4.89)$$

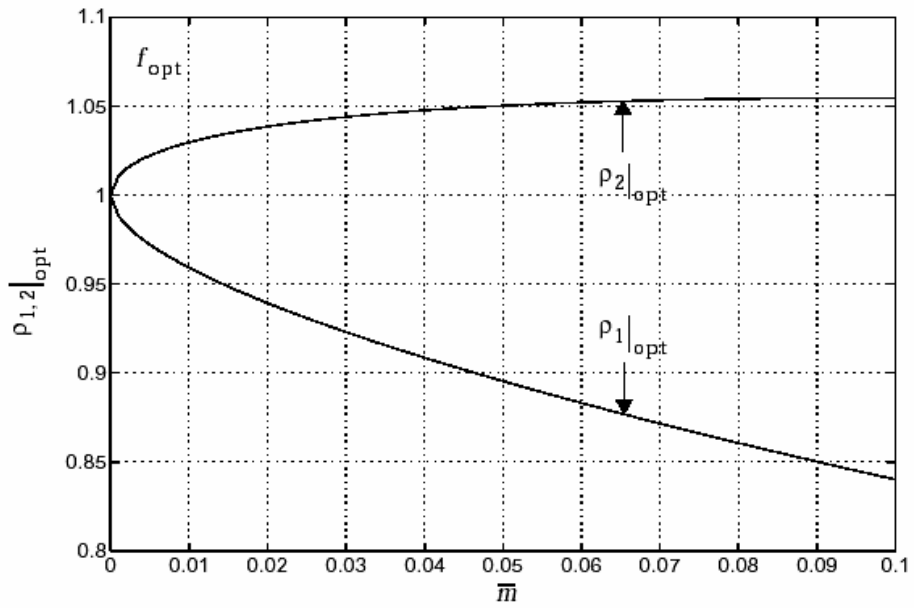
ξ_d برای میرایی بهینه در فرکانس تنظیم بهینه عبارتست از:

$$\xi_d|_{\text{opt}} = \sqrt{\frac{\bar{m}(3 - \sqrt{0.5\bar{m}})}{8(1 + \bar{m})(1 - 0.5\bar{m})}} \quad (4.90)$$

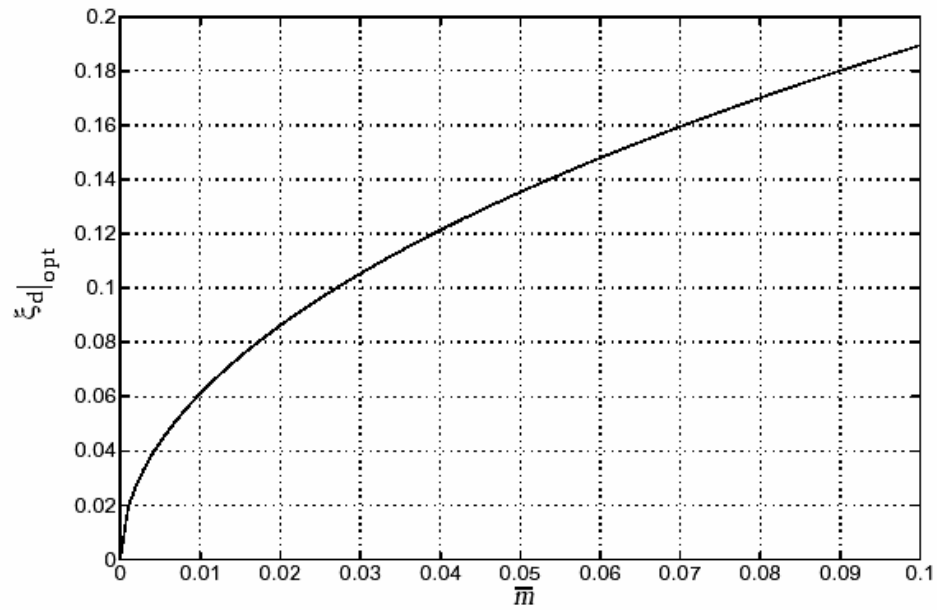
اشکال (۴-۱۷) تا (۴-۲۰) تغییرات پارامترهای بهینه، نسبت به $\bar{m}$ را نشان می‌دهند.

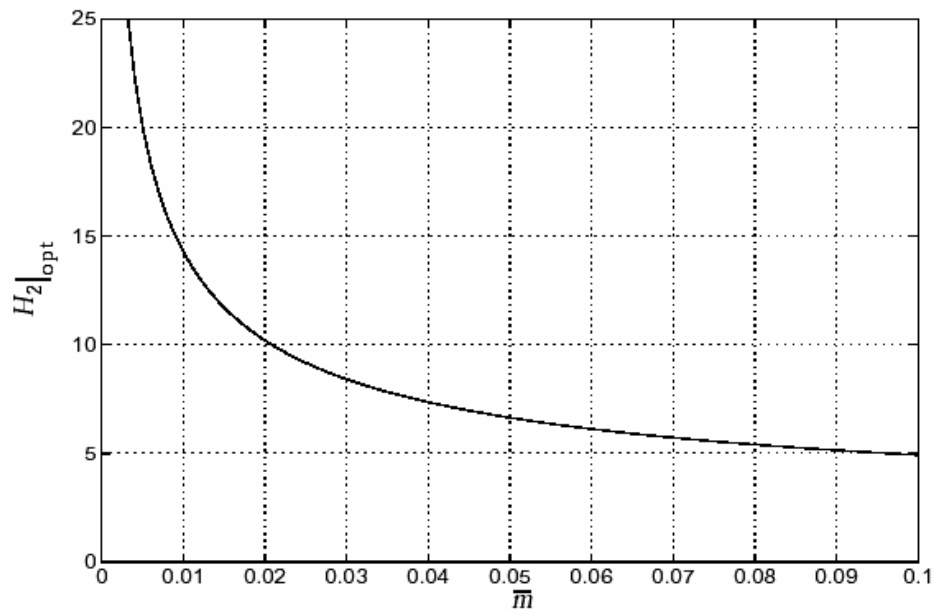
شکل ۴-۱۷ نسبت فرکانس تنظیم بهینه، f_{opt}

شکل ۴-۱۸ نسبت های فرکانس ورودی که در آن ها پاسخ مستقل از میرایی است.

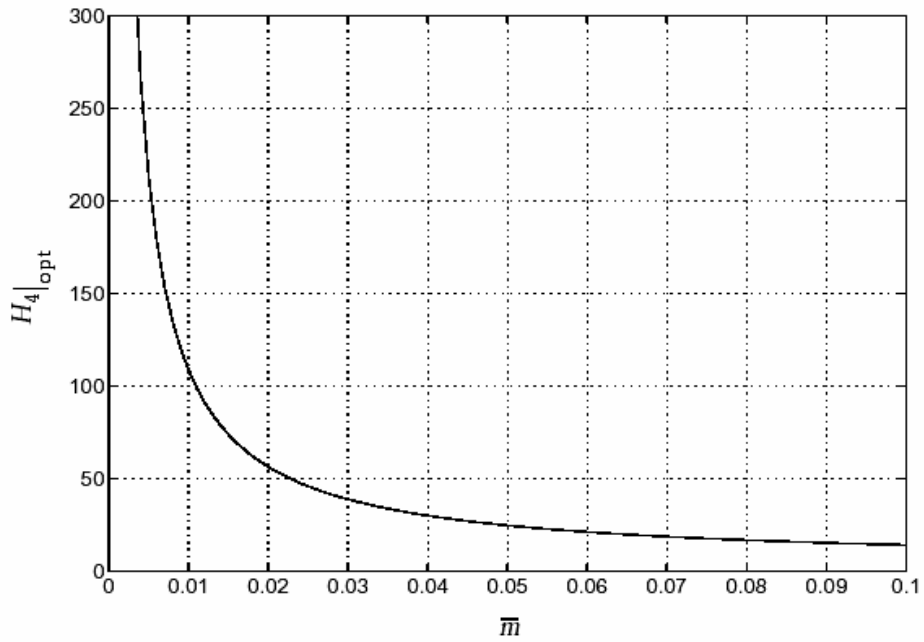

شکل ۴-۱۹ نسبت میرایی بهینه برای TMD

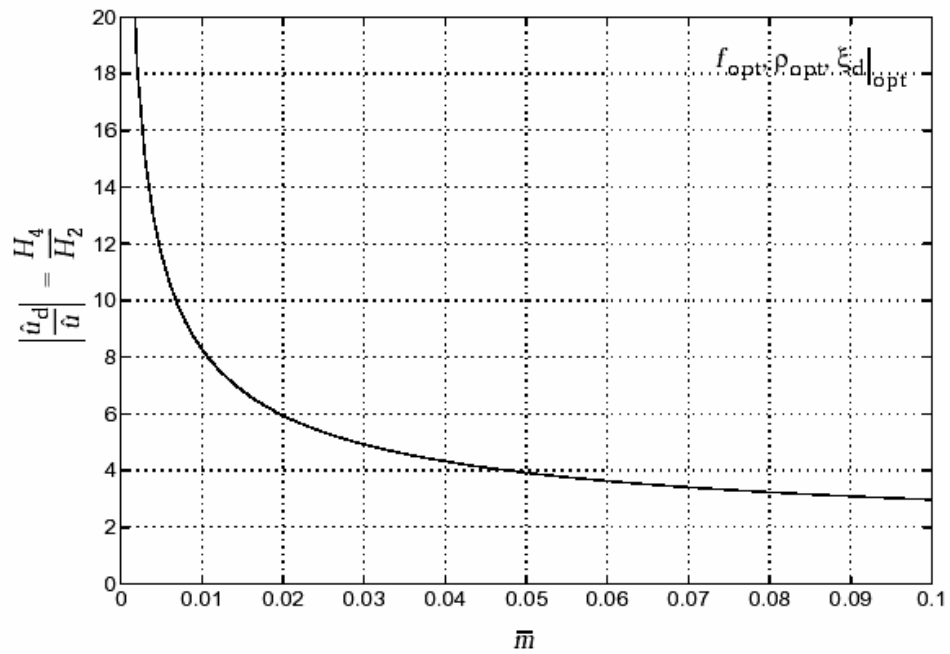

شکل ۴-۲۰ ضرایب حداکثر بزرگنمایی دینامیکی برای سیستم SDOF (میرایی و تنظیم بهینه)

پاسخ میراگر توسط معادله (۴-۶۹) تعریف می‌شود. با استفاده بخصوص از این معادله برای شرایطی بهینه می‌توان منحنی بزرگنمایی در مقابل نسبت جرمی را نتیجه گرفت که در شکل (۴-۲۱) مشاهده می‌شود. مقایسه حرکت میراگر در مقابل حرکت جرم اولیه برای شرایط بهینه در شکل (۴-۲۲) نمایش داده شده است.

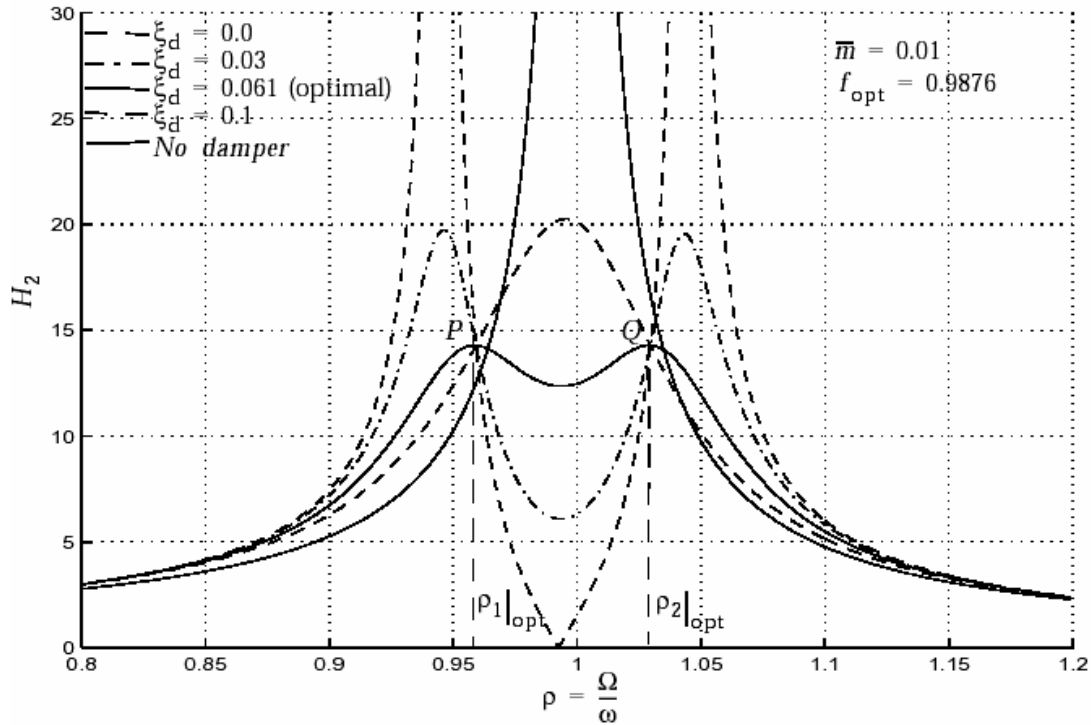
شکل ۴-۲۱ ضریب بزرگنمایی دینامیکی حداکثر برای TMD

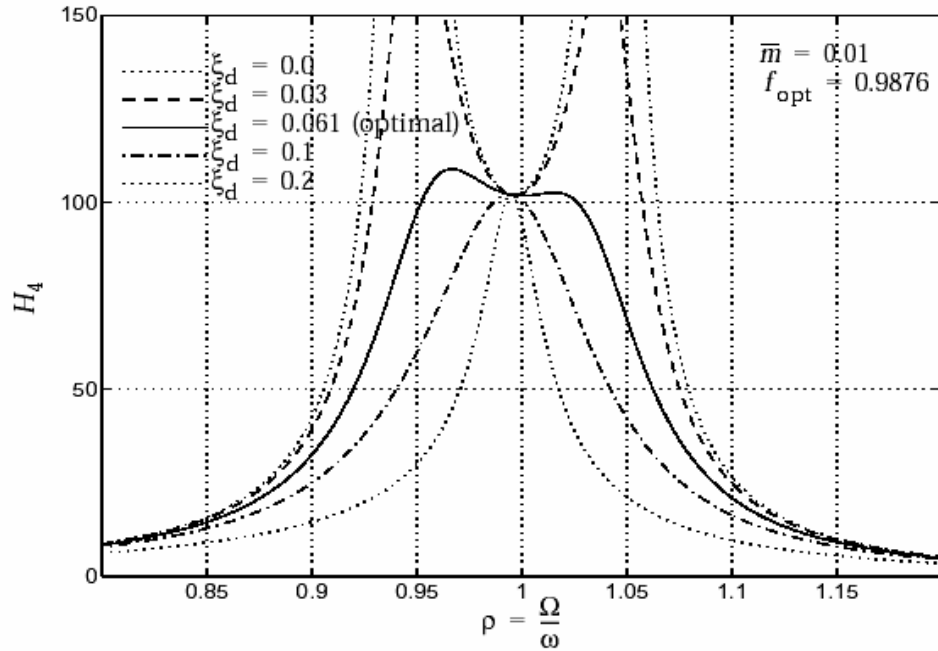

شکل ۴-۲۲ نسبت دامنه TMD به حداکثر دامنه سیستم

و در آخر، منحنی‌های پاسخ برای نسبت جرمی معمول $\bar{m} = 0.01$ و تنظیم بهینه در اشکال ۲۳-۴ و ۲۴-۴ ترسیم شده اند. پاسخ «بدون میراگر» در شکل (۲۳-۴) ترسیم شده است. می‌توان مشاهده نمود که تاثیر میراگر محدود نمودن حرکت در محدوده فرکانسی به مرکز فرکانس طبیعی جرم اولیه است و به حدود 0.15ω توسعه می‌یابد. خارج از این محدوده، حرکت اساساً از میراگر متاثر نمی‌شود.

شکل ۲۳-۴ منحنی‌های پاسخ برای دامنه سیستم با TMD تنظیم شده بهینه

شکل ۴-۲۴ منحنی های پاسخ برای دامنه TMD تنظیم نشده بهینه

بزرگنمایی حداکثر برای سیستم SDOF بدون TMD، تحت تحریک هارمونیک، توسط معادله ۱-۳۲ ارائه شده است.

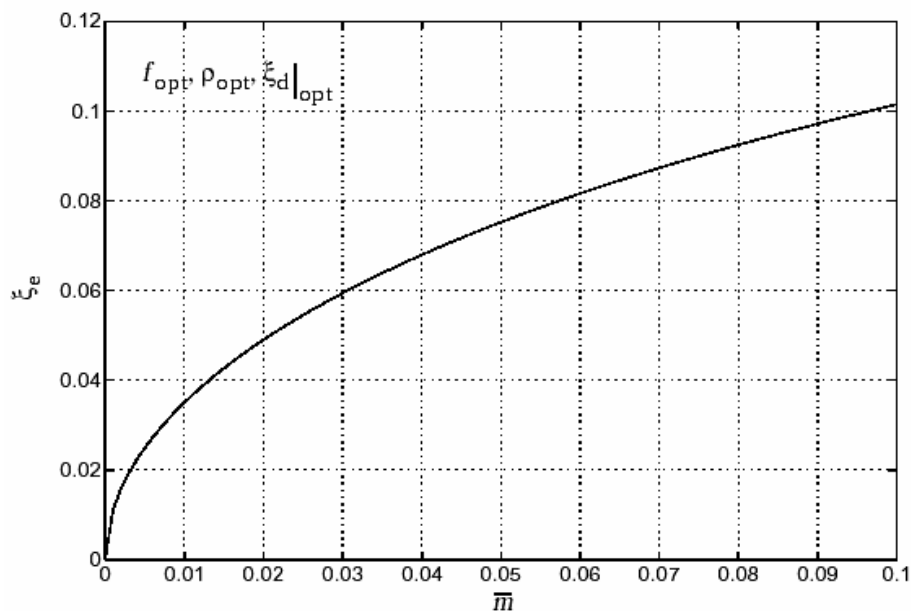
$$H = \frac{1}{2\xi\sqrt{1-\xi^2}} \quad (4.91)$$

از آنجاییکه ξ کوچک است، یک تخمین معقول عبارتست از:

$$H \approx \frac{1}{2\xi} \quad (4.92)$$

با بیان H_2 بهینه در شکل و فرم مشابه، نسبت میرایی معادل (ξ_e) برای جرم اولیه بدست می‌آید:

$$\xi_e = \frac{1}{2H_2|_{opt}} \quad (4.93)$$

شکل ۴-۲۵ نسبت میرایی معادل برای TMD تنظیم شده بهینه

شکل ۴-۲۵ تغییرات ξ_d با نسبت جرمی را نشان می‌دهد. نسبت جرمی 0.02 با میرایی حدود 5% در سیستم اولیه معادل است.

طراحی یک TMD گام‌های زیر را در بر می‌گیرد:

- مقادیر مجاز تغییر مکان جرم اولیه و TMD برای بارگذاری مربوط به طراحی تعیین شود. این اطلاعات مقادیر طراحی $H_4|_{opt}$ ، $H_2|_{opt}$ را بدست می‌دهد.

- نسبت جرمی مورد نیاز برای ارضای این شرایط حرکتی از اشکال ۴-۲۰ و ۴-۲۱ تعیین گردد. بزرگترین مقدار $\bar{m}$ انتخاب شود.

- از شکل (۴-۱۷) f_{opt} حساب شود.

- W_d محاسبه گردد.

$$\omega_d = f_{opt}\omega \quad (4.94)$$

- محاسبه K_d شود.

$$k_d = m_d \omega_d^2 = \bar{m} k f_{opt}^2 \quad (4.95)$$

- از شکل (۴-۱۹) $\xi_d|_{opt}$ تعیین شود.

- محاسبه C_d شود.

$$c_d = 2\xi_d|_{opt} \omega_d m_d = \bar{m} f_{opt} [2\xi_d|_{opt} \omega m] \quad (4.96)$$

مثال ۴-۲: طراحی TMD برای سیستم SDOF بدون میرایی

قیدهای حرکتی زیر را در نظر بگیرید:

$$H_2|_{opt} < 7 \quad (4.97)$$

$$\frac{H_4}{H_2|_{opt}} < 6 \quad (4.98)$$

قید معادله (۴-۹۷) نیازمند $\bar{m} \geq 0.05$ است. برای قید معادله (۴-۹۸) نیازمند منظور نمودن $\bar{m} \geq 0.02$ هستیم. بنابراین، $\bar{m} \geq 0.05$ طراحی را کنترل می نماید. پارامترهای مربوط عبارتند از:

$$\bar{m} = 0.05 \quad f_{opt} = 0.94 \quad \xi_d|_{opt} = 0.135$$

پس:

$$m_d = 0.05m \quad \omega_d = 0.94\omega \quad k_d = \bar{m} f_{opt}^2 k = 0.044k$$

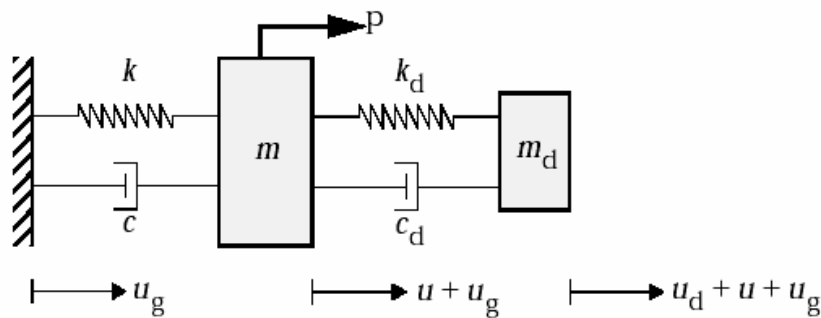
سازه با میرایی، TMD با میرایی

همه سیستم‌های حقیقی مقداری میرایی دارند. از آنجاییکه یک جذب کننده (انرژی) را می‌توان به سیستم با میرایی کم اضافه نمود، ارزیابی اثر میرایی در یک سیستم واقعی بر روی تنظیم بهینه جذب کننده (انرژی)، از ملاحظات مهم طراحی است.

سیستم اصلی در شکل (۴-۲۶) جرم m ، سختی فنر K و میرایی ویسکوز C را شامل می‌شود. سیستم TMD جرم m_d سختی K_d و میرایی ویسکوز C_d دارد. با این ملاحظه که سیستم، نسبت به هردوی بار خارجی و تحریک زمین طرح شود، معادلات حرکت عبارتند از:

$$m_d \ddot{u}_d + c_d \dot{u}_d + k_d u_d + m_d \ddot{u} = -m_d a_g \quad (4.99)$$

$$m \ddot{u} + c \dot{u} + k u - c_d \dot{u}_d - k_d u_d = -m a_g + p \quad (4.100)$$

شکل (۴-۲۶) سیستم SDOF «با میرایی» با سیستم TMD «با میرایی»

با استفاده از روش مشابه آنچه که برای حالت بدون میرایی بیان شد، راه حل مربوط به تحریک تناوبی (هم ρ و هم U_g) به شکل قطبی بیان می‌شود:

$$\bar{u} = \frac{\hat{p}}{k} H_5 e^{i\delta_5} - \frac{\hat{a}_g m}{k} H_6 e^{i\delta_6} \quad (4.101)$$

$$\bar{u}_d = \frac{\hat{p}}{k} H_7 e^{-i\delta_7} - \frac{\hat{a}_g m}{k} H_8 e^{i\delta_8} \quad (4.102)$$

ترم‌های مختلف H و δ به شکل زیرین تعریف می‌شوند:

$$H_5 = \frac{\sqrt{[f^2 - \rho^2]^2 + [2\xi_d \rho f]^2}}{|D_3|} \quad (4.103)$$

$$H_6 = \frac{\sqrt{[(1 + \bar{m})f^2 - \rho^2]^2 + [2\xi_d \rho f(1 + \bar{m})]^2}}{|D_3|} \quad (4.104)$$

$$H_7 = \frac{\rho^2}{|D_3|} \quad (4.105)$$

$$H_8 = \frac{\sqrt{1 + [2\xi\rho]^2}}{|D_3|} \quad (4.106)$$

$$|D_3| = \{[-f^2\rho^2\bar{m} + (1 - \rho^2)(f^2 - \rho^2) - 4\xi\xi_d f\rho^2]^2 + 4[\xi\rho(f^2 - \rho^2) + \xi_d f\rho(1 - \rho^2(1 + \bar{m}))^2]\} \quad (4.107)$$

$$\delta_5 = \alpha_1 - \delta_7 \quad (4.108)$$

$$\delta_6 = \alpha_2 - \delta_7 \quad (4.109)$$

$$\delta_8 = \alpha_3 - \delta_7 \quad (4.110)$$

$$\tan \delta_7 = 2 \frac{\xi\rho(f^2 - \rho^2) + \xi_d f\rho(1 - \rho^2(1 + \bar{m}))}{-f^2\rho^2\bar{m} + (1 - \rho^2)(f^2 - \rho^2) - 4\xi\xi_d f\rho^2} \quad (4.111)$$

$$\tan \alpha_3 = 2\xi\rho \quad (4.112)$$

ترم‌های α_1 و α_2 توسط معادلات (۷۸-۴) و (۷۹-۴) تعریف می‌شوند.

در ادامه، حالتی که یک بارخارجی به جرم اولیه اعمال می‌گردد در نظر گرفته می‌شود. از آنجاییکه $|D_3|$ شامل ζ است، نمی‌توان توصیف تحلیلی فرکانس تنظیم شده بهینه و نسبت میرایی بهینه را برحسب نسبت جرمی بدست آورد. در این حالت، این پارامترها به مقدار ζ نیز وابسته هستند. شبیه سازی های عددی را می‌توان به کاربرد تا برای دامنه ای از ρ با مقادیر مشخص $\bar{m}$, ζ , f , ζ_d ، مقادیر H_5 و H_7 ارزیابی کردند.

با مقادیر مشخص $\bar{m}$ ، ξ مقدار H_5 برحسب ρ برای دامنه‌ای از f و ξ ترسیم می‌شود. هر منحنی $H_5-\rho$ ، یک مقدار پیک (بیشینه) H_5 دارد.

ترکیب بخصوصی از f و ξ که به مقدار کمترین پیک H_5 مربوط می‌شود، به عنوان حالت بهینه در نظر گرفته می‌شود. با تکرار این پروسه برای مقادیر مختلف $\bar{m}$ و ξ اطلاعات رفتاری مورد نیاز برای طراحی سیستم میراگر بدست می‌آیند. شکل (۴-۲۷) تغییرات مقدار حداکثر H_5 برای حالت بهینه را نشان می‌دهد. پاسخ مربوط به میراگر در شکل (۴-۲۸) ترسیم شده است. افزودن میرایی به جرم اولیه اثر قابل توجهی برای مقادیر کوچک $\bar{m}$ دارد. با توجه به معادلات (۴-۱۰۱) و (۴-۱۰۲) نسبت تغییر مکان میراگر به تغییر مکان جرم اولیه به صورت زیر است:

$$\frac{|\hat{u}_d|}{|\hat{u}|} = \frac{H_7}{H_5} = \frac{\rho^2}{\sqrt{[f^2 - \rho^2]^2 + [2\xi_d \rho f]^2}} \quad (4.113)$$

از آنجاییکه ξ کوچک است، نسبت، اساساً مستقل از ξ است.

شکل (۴-۲۹) این مطلب را تایید می‌کند. مقادیر بهینه فرکانس و نسبت‌های میرایی که در پروسه شبیه سازی بدست آمده‌اند، در شکل (۴-۳۰) و (۴-۳۱) ترسیم شده‌اند. در پایان، با استفاده از معادله (۴-۹۳)، $H_5|_{opt}$ را می‌توان به نسبت میرایی معادل برای سیستم اولیه تبدیل نمود.

$$\xi_e = \frac{1}{2H_5|_{opt}} \quad (4.114)$$

شکل (۴-۳۲) تغییرات ξ_e با $\bar{m}$ و ξ را نشان می‌دهد.

Lin و Tsai (۱۹۹۳) معادلاتی را برای پارامترهای تنظیم بهینه f و ξ پیشنهاد می‌کنند که با منطبق نمودن (فیت کردن) منحنی‌هایی تعیین شدند. این معادلات در زیر به منظور تکمیل بحث لیست می‌شوند:

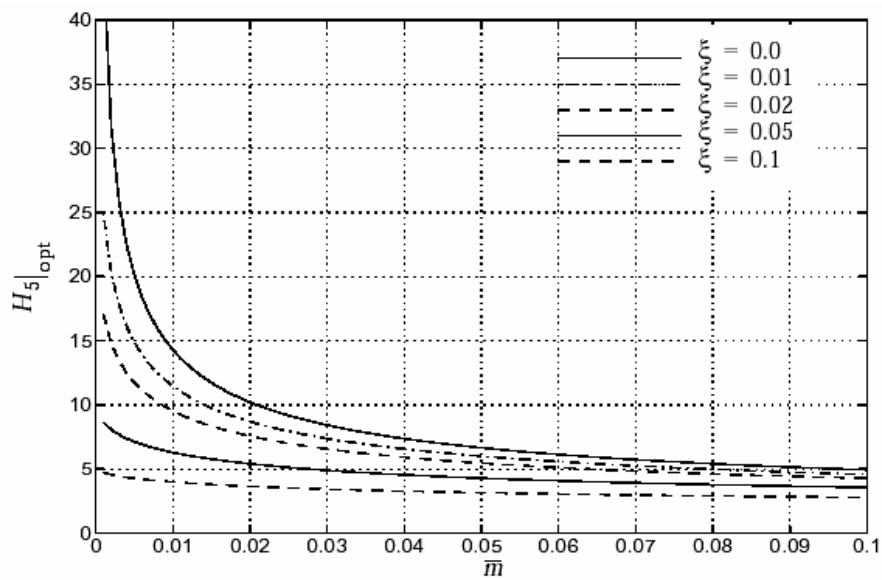
$$f = \left(\frac{\sqrt{1-0.5\bar{m}}}{1+\bar{m}} + \sqrt{1-2\xi^2-1} \right) \quad (4.115)$$

$$-[2.375 - 1.034\sqrt{\bar{m}} - 0.426\bar{m}]\xi\sqrt{\bar{m}}$$

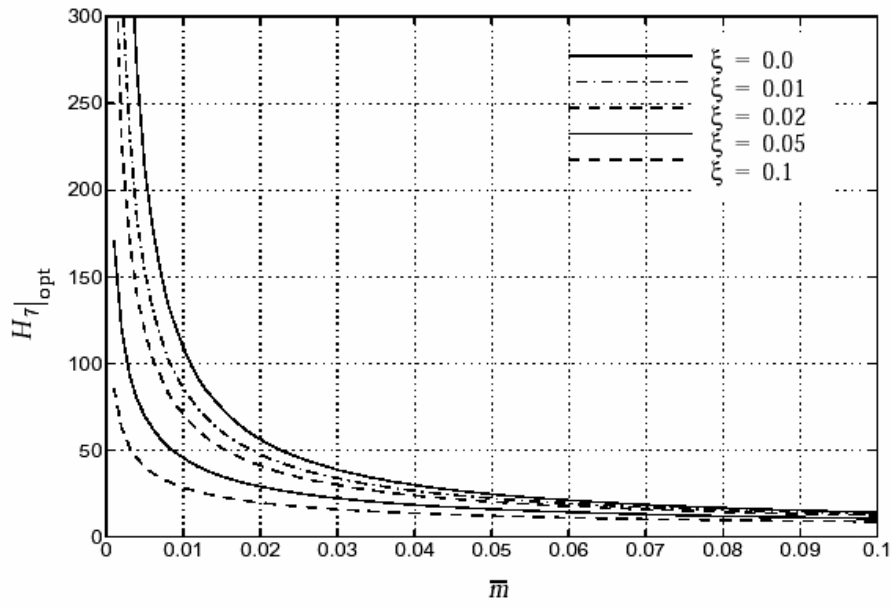
$$-(3.730 - 16.903\sqrt{\bar{m}} + 20.496\bar{m})\xi^2\sqrt{\bar{m}}$$

$$\xi_d = \sqrt{\frac{3\bar{m}}{8(1+\bar{m})(1-0.5\bar{m})}} + (0.151\xi - 0.170\xi^2) \quad (4.116)$$

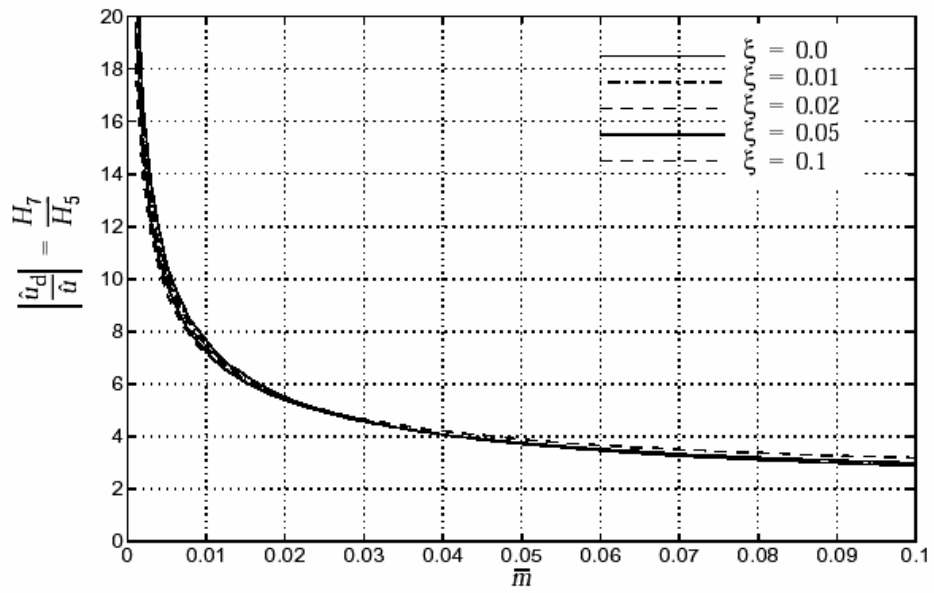
$$+ (0.163\xi + 4.980\xi^2)\bar{m}$$

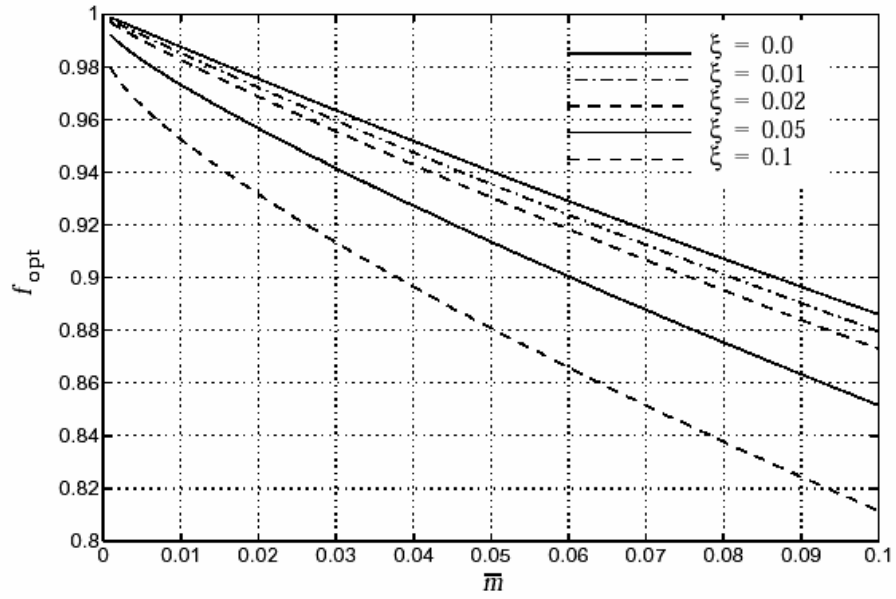
شکل ۴-۲۷- ضرایب بزرگنمایی دینامیکی حداکثر برای سیستم SDOF با میرایی

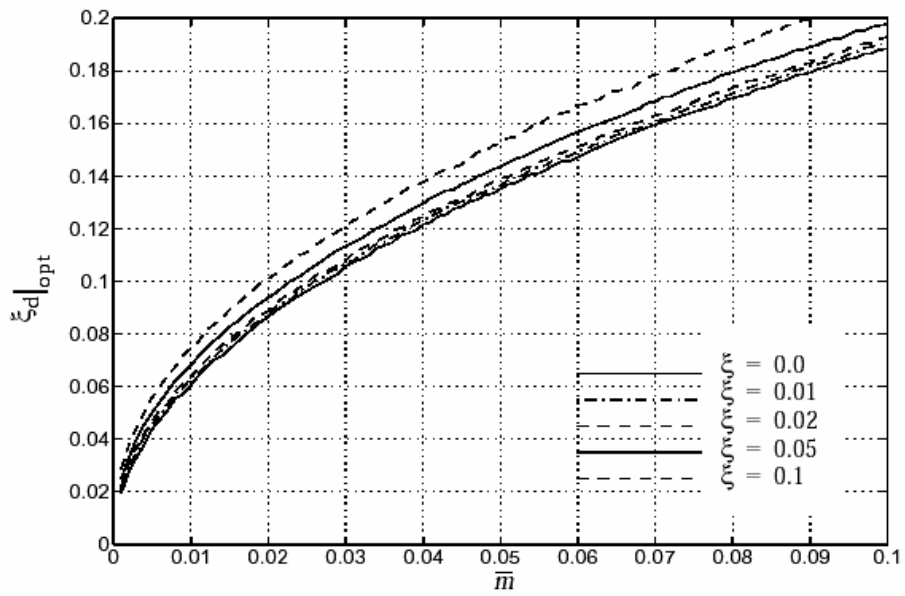
شکل ۴-۲۸- ضرایب بزرگنمایی دینامیکی حداکثر برای سیستم برای TMD

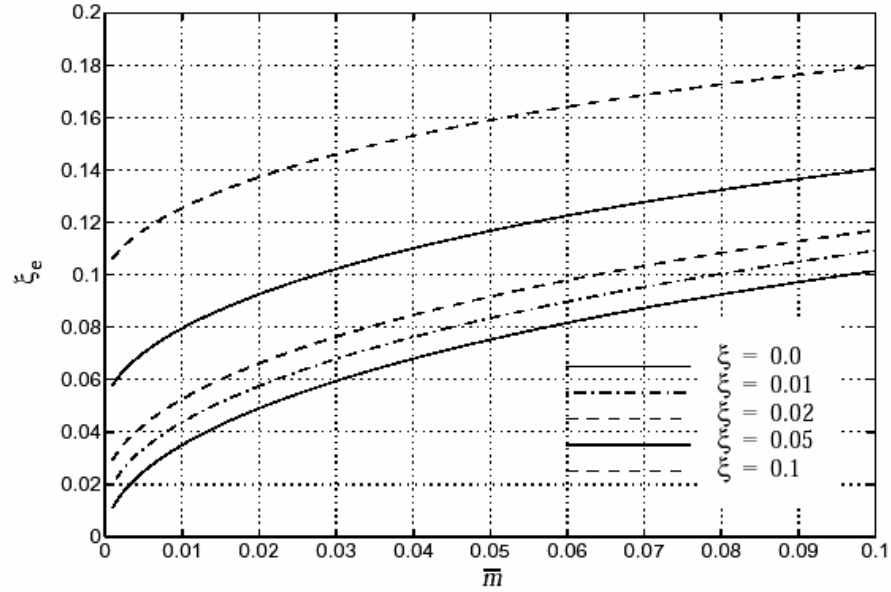
شکل ۴-۲۹- نسبت دامنه حداکثر TMD به دامنه حداکثر سیستم

شکل ۳۰-۴- نسبت فرکانس تنظیم شده بهینه برای TMD و f_{opt}

شکل ۳۱-۴- نسبت میرایی بهینه برای TMD

شکل ۴-۳۲- نسبت میرایی معادل برای TMD تنظیم شده بهینه

مثال ۴-۳: طراحی TMD برای سیستم SDOF با میرایی

مثال ۴-۲ دوباره مطرح می شود با این تفاوت که میرایی ۲٪ در سیستم اولیه منظور می گردد. همان قیود حرکتی برای طراحی در نظر گرفته می شوند.

$$H_5|_{opt} < 7 \quad (4.117)$$

$$\frac{H_7}{H_5|_{opt}} < 6 \quad (4.118)$$

با استفاده از شکل ۴-۲۷، نسبت جرمی مورد نیاز برای $\xi = 0.02$ ، $\bar{m} \approx 0.03$ است. مقادیر بهینه دیگر $f_{opt} = 0.965$ و $\xi_d|_{opt} = 0.105$ هستند.

پس:

$$m_d = 0.03m \quad \omega_d = 0.955\omega \quad k_d = \bar{m} f_{opt}^2 k = 0.027k$$

در این حالت ، کاهش اساسی در جرم میراگر برای این سری قیود حرکتی وجود دارد. انتخاب بین وجود میرایی در سیستم اولیه و ضمیمه نمودن یک میراگر جرمی تنظیم شده، به هزینه های نسبی و قابلیت اعتماد (اطمینان) دو گزینه بستگی دارد و همچنین به طبیعت مساله سازه‌ای وابسته است. در حالت کلی یک سیستم TMD برای مجهز نمودن سازه موجود در جایی مناسب است که دسترسی به اجزای سازه مشکل باشد.